

Considerații asupra utilajului litic cioplit din stațiunea de la Satu Barbă Groapa de Animale

Tudor HILA, Cătălin BEM

Abstract: *The main objective of the archaeological research on the 3C (Dolea - Margine) section of the future Borș - Brașov highway was the identification of potential archaeological site which were then to be investigated in a significant manner in order to achieve the proposal for archaeological discharge. Previously unknown, the site of Satu Barbă Groapa de Animale (Abram village, Bihor County) (RAN code - 27141.1) is located approximately between Km 015 + 850 and Km 016 + 000, having an area of about 100x100 m². It was actually surveyed an area of 311 m². From the point of view of immediate results, it seems to be a short-lived occupation, belonging to a Bodrogekérsztúr community. The only complexes discovered and researched in whole or in part are the pit of a hut and other three very likely pits, containing, each, two vessels.*

The inventory of chipped lithics consists of 63 pieces, of which 52 (82.5%) are obsidian, nine of silex (14.3%) and two of quartzite (3.7%). The very large percentage of the parts chipped in obsidian, the existence of the three depleted cores, the possibility that by means of refitting the chipped pieces can be attributed to these cores, the existence of the pieces from all the stages of lithic carving show that all the activities of the operator chain were carried out in the settlement of Satu Barbă. Obviously, the very small dimensions of the pieces are given by the raw material morphology.

We can not but remember the unprocessed gravel discovered at the Margine Natu site, just 1.4 km from the Satu Barbă Groapa de Animale. It most likely comes from the Barcău river bed. From a macroscopic point of view, one of the two types of obsidian identified (the one from which most of the chipped pieces, including the nuclei come from), has the same attributes as the mentioned gravel (black, translucent, gray cortex, very polished surface, small size).

If the cutting up in the obsidian is complex, it is not the same thing to say about the few pieces that are chipped in silex. Among them dominate the finite pieces, probably brought into the settlement in this form.

Rezumat: *Obiectivul principal al cercetărilor arheologice de pe tronsonul 3C (Dolea - Margine) al viitoarei autostrăzi Borș - Brașov a fost identificarea unor potențiale stațiuni arheologice care urmau, apoi, să fie cercetate de o manieră semnificativă, în vederea propunerii de descărcare de sarcină arheologică. Necunoscută anterior, stațiunea de la Satu Barbă Groapa de Animale (com. Abram, jud. Bihor) (cod RAN - 27141.1) este situată aproximativ între Km 015+850 și Km 016+000, având o suprafață de cca 100x100 m². A fost cercetată efectiv o suprafață de 311 m². Prin prisma rezultatelor imediate, pare să fie o locuire de scurtă durată, aparținând unei comunități Bodrogekérsztúr. Singurele complexe descoperite și cercetate integral sau parțial sunt groapa unui bordei și alte trei foarte probabile gropi, conținând câte două vase.*

Inventarul litic cioplit este alcătuit din 63 de piese, dintre care 52 (82,5%) sunt din obsidian, nouă din silex (14,3%) și două din cuarțit (3,7%). Procentul foarte mare al pieselor debitate din obsidian, existența celor trei nuclee epuizate, posibilitatea ca prin remontaj să se poată atribui piese de debitaj acestor nuclee, existența debitajului provenind din toate etapele de cioplire litică arată că în așezarea de la Satu Barbă se realizau toate activitățile lanțului operator. Evident, dimensiunile foarte mici ale debitajului sunt date de morfologia materiei prime.

Nu putem să nu reamintim galetul neprelucrat descoperit în situl de la Margine Natu, aflat la numai 1,4 km de cel de la Satu Barbă Groapa de Animale. Acesta provine cel mai probabil din albia Barcăului. Din punct de vedere macroscopic, unul dintre cele două tipuri de obsidian identificate (cel din care provin majoritatea fragmentelor de debitaj, inclusiv nucleele), are aceleași atribute ca și galetul amintit (culoare neagră, translucid, cortex cenușiu deschis, suprafață foarte șlefuită, dimensiuni reduse).

Dacă debitajul din obsidian este complex, nu același lucru putem să îl spunem despre puținele piese debitate din silex. În rândul acestora domină piesele finite, aduse probabil în această condiție în așezare.

Keywords: *Bodrogekérsztúr, chipped lithic inventory, flint, obsidian, refitting.*

Cuvinte cheie: *Bodrogekérsztúr, utilaj litic cioplit, silex, obsidian, remontaj.*